



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 203/2016
16.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Веска Крстајића председника већа, Биљане Синановић, Милунке Цветковић, Зорана Таталовића и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног С.Д. и др, због кривичног дела тешке крађе у продуженом трајању у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези са чланом 33. и чланом 61. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног С.Д. – адвоката Ш.Ш. и браниоца окривљених Њ.Р. и З.К. – адвоката В.Ј.Ђ., поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору К бр.684/2012 од 30.06.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1255/15 од 22.12.2015. године, у седници већа одржаној дана 16. марта 2016. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног С.Д. – адвоката Ш.Ш. и браниоца окривљених Њ.Р. и З.К. – адвоката В.Ј.Ђ., поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору К бр.684/2012 од 30.06.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1255/15 од 22.12.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору К бр.684/2012 од 30.06.2015. године окривљени С.Д., З.К. и Њ.Р. оглашени су кривим због извршења кривичног дела тешке крађе у продуженом трајању у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези са чланом 33. и чланом 61. Кривичног законика, за која дела су осуђени, и то окривљени С.Д. и Њ.Р. на казне затвора у трајању од по једне године, а окривљени З.К. на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци. У ове казне, на основу члана 63. став 1. КЗ, окривљенима је урачунато време проведено у притвору, и то окривљенима С.Д. и Њ.Р. од 29.08.2011. до 30.11.2011. године, а окривљеном З.К. од 29.08.2011. године до 10.09.2012. године.

Истом пресудом, оштећени В.Ц., Ј.В., К.Х. и Д.Х., упућени су на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева, а на основу члана 264.

став 4. ЗКП окривљени су ослобођени плаћања трошкова кривичног поступка и одређено да ови трошкови падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1255/15 од 22.12.2015. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених З.К., Њ.Р. и С.Д., а пресуда Основног суда у Сомбору К бр.684/2012 од 30.06.2015. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

-бранилац окривљеног С.Д. – адвокат Ш.Ш., због повреде закона, конкретно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4. ЗКП и из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, са предлогом да се побијане пресуде укину;

-бранилац окривљених Њ.Р. и З.К. – адвокат В.Ј.Ђ., због повреде закона, конкретно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4. ЗКП и из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, са предлогом да се усвајањем захтева за заштиту законитости укину побијане пресуде.

Врховни касациони суд је доставио по примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтеви су неосновани.

Позивајући се на повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4. ЗКП, у оба захтева за заштиту законитости истиче се да је на главном претресу, у првостепеном поступку, у доношењу одлуке учествовала судија Ангела Мاستиловић, која се морала изузети, обзиром да је претходно, као члан већа, учествовала и у доношењу решења о продужењу притвора према окривљенима, и то конкретно решења Основног суда у Сомбору Кв бр.617/11, те решења истог суда Кв бр.515/12 и Кв бр.38/14, а због чега према ставу бранилаца наведена судија није била непристрасна, већ је пре суђења „прејудицирала одлуку о кривици окривљених“, а на који начин је у конкретном случају учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4. ЗКП.

Изложене наводе захтева Врховни касациони суд оцењује неоснованим, обзиром да околност да је у току предметног кривичног поступка поступајући судија, Ангела Мастиловић, била у саставу већа из члана 24. став 6. ЗКП („Службени гласник РС“; број 72/2009) које је одлучивало о одређивању и

продужењу притвора према окривљенима, није разлог за њено изузеће од судијске дужности у смислу члана 37. став 1. тачка 4. ЗКП.

Ово због тога што битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4. ЗКП постоји уколико је на главном претресу учествовао судија или судија – поротник који се морао изузети.

Разлози за изузеће судије, или судије поротника (обавезно изузеће) прописани су одредбом члана 37. став 1. тач. 1, 2, 3. и 4. ЗКП. Ставом 2. истог члана прописано је да судија или судија –поротник може бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, ако постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност.

Како битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4. ЗКП, претпоставља постојање неког од разлога за обавезно изузеће који је предвиђен у члану 37. став 1. ЗКП, а не и разлог прописан чланом 37. став 2. ЗКП (због постојања околности које изазивају сумњу у непристрасност судије или судије – поротника), а из ког разлога су захтеви за заштиту законитости у конкретном случају поднети, то су захтеви бранилаца окривљених у овом делу одбијени као неосновани.

Такође, неосновани су захтеви за заштиту законитости бранилаца и у делу у којем се указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, из следећих разлога:

Браниоци у поднетим захтевима пре свега истичу да се правноснажна пресуда заснива на исказима сведока Б.Ч. и М.Ј. који су незаконито прибављени, обзиром да је Основни јавни тужилац одустао од предлога за саслушање ових сведока 31.08.2011. године, те суд није био овлашћен да одреди извођење доказа саслушањем наведених сведока. Према ставу бранилаца саслушањем ових сведока суд је поступио супротно одредбама члана 380- 393. Законика о кривичном поступку који је тада био на снази, а заснивањем пресуде на овим исказима учинио је наведену битну повреду одредаба кривичног поступка.

Изложени наводи захтева су неосновани, обзиром да битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама ЗКП не може заснивати, осим ако је с обзиром на друге доказе очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда.

Одредбом члана 16. став 1. ЗКП прописано је да се судске одлуке не могу заснивати на доказима који су, непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, овим закоником, другим законом или опште прихваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа.

Одредбом члана 419. ЗКП прописано је да суд заснива пресуду само на доказима који су изведени на главном претресу, а ставом 2. истог члана прописано је да је суд дужан да на основу савесне оцене сваког доказа појединачно и у вези са осталим доказима изведе закључак о извесности постојања одређене чињенице.

Дакле, пресуда се не може заснивати на доказима за које је по одредбама ЗКП прописано да се на њима не може заснивати пресуда, као и ако доказ није изведен на главном претресу.

Према стању у списима, у току првостепеног поступка, на главном претресу, у својству сведока саслушани су адвокати М.Ј. и адвокат Б.Ч. Наведене сведоке првостепени суд је саслушао поступајући по упутствима датим у решењу Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1074/12 од 15.05.2012. године, којим је укинута претходна пресуда, како би се на јасан и поуздан начин утврдила одлучна чињеница – да ли је окривљени С.Д. у полицији саслушан у смислу одредбе члана 89. ЗКП, или не.

Одредбом члана 392. тачка 2. ЗКП, који се примењивао у време доношења решења Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1074/12 од 15.05.2012. године, прописано је да када се првостепена пресуда укида због битних повреда одредаба кривичног поступка – другостепени суд у образложењу треба да наведе које су одредбе повређене и у чему се повреде састоје. Тачком 3 истог члана, прописано је да, када се првостепена пресуда укида због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, навешће се у чему се састоје недостаци у утврђивању чињеничног стања, односно зашто су нови докази и чињенице важни и од утицаја за доношење правилне одлуке.

Одредбом члана 394. тачка 3. истог ЗКП, као и одредбом члана 462. став 3. актуелног ЗКП, прописано је да је првостепени суд дужан да изведе све процесне радње и расправи сва спорна питања на која је указао другостепени суд у својој одлуци.

Како је, дакле, Основни суд у Сомбору, као првостепени, следствено цитираним одредбама, био у обавези да поступи по упутствима из решења Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1074/12, и управо је поступајући по овим упутствима, на главном претресу саслушао сведоке М.Ј. и Б.Ч., да би на несумњив начин утврдио одлучну чињеницу – да ли је у полицији окривљени С.Д. саслушан у смислу одредбе члана 89. ЗКП, те обзиром да је одредбом 352. став 1. раније важећег Законика о кривичном поступку, као и одредбом члана 419. актуелног Законика о кривичном поступку прописано да суд заснива пресуду само на доказима који су изведени на главном претресу, то из свега наведеног јасно произилази да је првостепени суд приликом доношења побијане пресуде поступио у свему са цитираним законским одредбама и да побијану пресуду није засновао на незаконитом доказу, како се то неосновано истиче у захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених.

У вези са истом битном повредом одредаба кривичног поступка, у захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених истиче се и да је записник о саслушању осумњиченог С.Д. у Полицијској управи Сомбор Ку 589/11 од 29.08.2011. године незаконито прибављен доказ, јер је сачињен противно одредби члана 174. тада важећег Законика о кривичном поступку, а обзиром да на записнику нема потписа, нити имена записничара. У захтевима се наводи и да пресуда није могла бити заснована на записницима о саслушању истог окривљеног у Полицијској управи Кула Ку 288/11 и 250/11, те на записницима сачињеним у Полицијској управи Сомбор Ку 589/11 од 29.08.2011. године, јер је окривљени ове исказе дао у присуству бранилаца који су му постављени по службеној дужности (адвоката Б.Ч. и адвоката М.Ј.), а не у присуству адвоката ког би он ангажовао, обзиром да није ни поучен о „праву да узме браниоца“, супротно одредбама члана 89. тада важећег Законика о кривичном поступку. Такође, у захтевима се указује и да су дана 29.08.2011. године припадници МУП РС окривљеног С.Д. лишили слободе без наредбе суда и без икаквог правног основа га принудно одвели у Станицу полиције у Сомбору, противно одредби члана 229. став 6. тада важећег ЗКП, при чему окривљеном нису наведени „чињенични наводи дела која су му стављена на терет, нити до тада прикупљени докази, из којих ралога није ни могао припремити своју одбрану“, а из којих разлога сви наведени записници представљају недозвољени доказ, на којима се пресуда не може заснивати.

Ни наводи захтева бранилаца у овом делу нису прихваћени као основани, обзиром да су браниоци окривљених С.Д., З.К. и Њ.Р. – адвокати В.Ј.Ђ. и Ш.Ш. у поступку по редовном правном леку, односно у жалбама изјављеним против првостепене пресуде, истицали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, и с тим у вези указивали на то да су искази окривљеног С.Д. у просторијама ПС Кула у Кули и у просторијама ПС Сомбор дати супротно одредбама члана 89. те члана 226. став 9. и члана 229. став 6. тада важећег ЗКП, из истих разлога који су наведени у захтевима за заштиту законитости, па када се има у виду да је Апелациони суд у Новом Саду, као другостепени, у својој пресуди Кж1 бр.1255/15 од 22.12.2015. године, изложене жалбене наводе оценио неоснованим и у образложењу пресуде (страна 3, трећи и четврти пасус и страна 4, први пасус), изнео јасне разлоге због чега наведени записници не представљају доказ на коме се судска пресуда не може заснивати, које разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата као правилне, то на ове разлоге у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП и упућује.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Меденица,

Председник већа-судија
Веско Крстајић, с.р.